

SVĚTOVÝ MLÉKÁRENSKÝ SUMMIT IDF 2016 V ROTTERDAMU VYZVAL SVĚTOVÉ MLÉKÁRENSTVÍ K ÚČINNÉ GLOBÁLNÍ SPOLUPRÁCI

Jiří Kopáček¹⁾, Alexandra Šalaková²⁾, Iveta Bošková³⁾

¹⁾ Českomoravský svaz mlékárenský

²⁾ Výzkumný ústav mlékárenský s.r.o.

³⁾ Ústav zemědělské ekonomiky a informací

V polovině října 2016 se v nizozemském Rotterdamu pod ústředním heslem "DARE TO DAIRY" ("Dodejte si odvahu do mléka") uskutečnil letošní Světový mlékárenský summit IDF, na který přijelo více jak 1200 delegátů z 67 zemí světa. Tato nejvýznamnější mlékárenská událost letošního roku se tentokrát výrazně odlišovala od předchozích summitů. V čem? Byla především výrazně proaktivní a do společné diskuze nad nejpálčivějšími problémy světového mlékárenství v podstatě vtáhla všechny přítomné účastníky.

V roce 2050 bude na zemi 9 miliard obyvatel. Úkolem potravinářského průmyslu je zajistit pro celou populaci zdravou, bezpečnou a nutričně adekvátní výživu. Významnou roli hraje proto mlékárenství. Mléko jako plnohodnotná potravina obsahuje důležité nutrienty - plnohodnotné bílkoviny, minerální látky a vitaminy. Jak zajistit dostatek mléčných produktů pro populaci, která oproti nedávno minulým letům, bude dvojnásobná? Zdroje jsou omezeny, limitní je množství vody, pastvin, orné půdy k produkci krmiv. Je třeba chránit životní prostředí, snižovat produkci skleníkových plynů. Jedinou možnou cestou je zavádění nových technologií, které umožní úspory ve výrobě mléka. Proto je nezbytné podporovat výzkum a jeho výsledky je třeba co nejrychleji uvádět do praxe. Vyvrcholením jednání a diskuzí na summitu bylo v jeho závěru vyhlášení tzv. "Rotterdamské mlékařské deklarace".

Rotterdamská mlékařská deklarace (Dairy Declaration of Rotterdam)

"My, zástupci jedné miliardy osob světové mlékárenské komunity, kteří jsme se sešli v Rotterdamu, se zavazujeme k budoucímu udržitelnému rozvoji mlékárenského sektoru tak, aby vytvářel přínos pro všechny lidi naší planety, ale aby byl také přínosem planetě jako takové".

Deklarace si klade za cíl uplatňovat důmyslný integrovaný přístup v celém odvětví mléka a mléčných výrobků a umožnit a podporovat udržitelnost mlékárenství nejen jako součásti výroby potravin, ale také v jeho sociálním, ekonomickém, zdravotním a environmentálním rozměru.

Deklaraci za přítomnosti všech účastníků summitu spolupodepisoval 19. října 2016 prezident Mezinárodní mlékařské federace (IDF) pan Jeremy Hill a náměstek generálního ředitele FAO (Organizace pro výživu a zemědělství při OSN) pan Ren Wang. Ten při slavnostním ceremoniálu uvedl, že *"mlékárenský průmysl hraje klíčovou roli při dosahování cílů OSN v jeho Agendě 2030 dotýkající se právě udržitelnosti globálního zemědělství a výroby potravin v oblastech ekonomické, sociální a životního prostředí"* a vyzval všechny přítomné k účinné podpoře těchto cílů. Prezident IDF Jeremy Hill prohlásil: *"Jsem si jist, že jednou budeme pohlížet na tuto deklaraci jako na významný mezník v historii mlékárenství. Dobře víme, jakou nezastupitelnou roli ve světě mléčné výrobky hrají. Musíme však také přiznat, že stále vše není v mlékařství dokonalé a že existuje stále značný prostor pro jeho zlepšování. A právě tato zlepšení a lepší efektivita celé řady mlékařských systémů může přispět k udržitelnosti sektoru mléka a jeho dalšímu rozvoji, k nasycení obyvatel planety a k tvorbě lepšího životního prostředí. Odvětví mléka hraje klíčovou úlohu nejenom při zajišťování potravin a zmírňování chudoby. Mléko je nesmírně výživný produkt nezbytný zejména pro děti a těhotné ženy. Chov mnohdy pouhé jedné dojnice poskytuje vedle potravy také živobytí pro miliony chudých lidí a domácností zejména v rozvoje světě"*.

Jaký byl průběh letošního summitu

Summit zahájil předseda jeho organizačního výboru Jan Maarten Vrij z Nizozemského mlékařského svazu. Ten zejména zmínil významné postavení nizozemského mlékárenství nejenom právě v Nizozemí, ale také celosvětově. V Nizozemsku je 17 500 farmářů, kteří chovají 1,6 miliónů dojníc. Pastviny pro dobytek představují 1,2 miliónů hektarů, což je 28 % rozlohy Nizozemska. Mléko se v současnosti zpracovává v 62 vysoce moderních mlékárnách. Nizozemské mlékárenství zaměstnává na 60 tisíc osob. Mlékařská výroba dosahuje obrátu 4,2 miliardy a mlékařský průmysl pak vytváří dalších 6 miliard €. Jan Maarten Vrij připomněl vůdčí roli nizozemského mlékárenství v inovacích, v zavádění nových technologií, ale také v jeho jednoznačně mezinárodní orientaci (65 % mlékařské produkce je předmětem vývozu - 20 % z toho do evropských zemí a 45 % do třetích zemí po celém světě). Zdůraznil, jakou roli sehrává mlékárenství ve výživě populace a jak je tudíž důležitá jeho budoucí udržitelnost. Účastníky summitu vyzval k aktivnímu dialogu. Objasnil tak hlavní heslo summitu *"Dare to dairy"*, tedy *"dodejte si odvahu do mléka"*, a k tomu přidal: *".... Dodejte si odvahu se zapojit, dodejte*

si odvahu se spolupodílet, dodejte si odvahu inovovat, dodejte si odvahu něco změnit, dodejte si odvahu snít, prostě jděte do mléka!"

Ke stejné výzvě se poté připojil také letos odstupující prezident IDF pan Jeremy Hill.

Při zahajovacím ceremoniálu vystoupila vzácná osobnost, paní Gerda Verbrug, koordinátorka globální iniciativy SUN (*Scaling Up Nutrition Movement*): *"Cíle udržitelného rozvoje jsou nejvyšší prioritou na pořadu jednání globální iniciativy SUN, a proto je třeba, aby se do plnění těchto cílů zapojili lidé po celém světě a nikdo nebyl opomenut"*. Podobně jako její předřečníci akcentovala zejména nutnost správné výživy. *"Správná výživa pomáhá rozvíjet silné mozky a silná těla"*. Udržitelné mlékárenství podle ní ale

také přispívá ke zlepšování ekonomiky a boji proti chudobě. "Pokud se již dnes dobře postaráme o děti, bude to mít pozitivní dopad na jejich budoucnost. Nejlepší způsob, jak o ně pečovat, je také podporovat kojení v prvních šesti měsících po narození, vzdělávat maminky o různých dietách a poskytovat jim mléčné doplňky během těhotenství. To vše se rovněž týká dětí do dvou let věku. Tyto zásahy mohou utvářet budoucnost dítěte a dávat jim šanci stát se zdravými a produktivními členy společnosti".

Dairy Leaders Forum

Po zahajovacím ceremoniálu se formou velkého plenárního zasedání uskutečnilo tradiční fórum světových mlékárenských lídrů, jehož nosným tématem bylo zodpovězení otázky, jak může mlékárenství přispět k udržitelné výživě 9 miliard lidí planety v roce 2050. Pozvání na tuto diskusi přijali dr. Claudia Garcia z americké společnosti *Elanco*, Roelof Joosten, generální ředitel nizozemské *Royal FrieslandCampina*, Dilip Ratha, předseda *Národní Rady mlékárenského rozvoje* z Indie, dr. Martin Scholten, výkonný ředitel *Animal Science Group* nizozemské univerzity ve Wageningenu a dr. Hennig Steinfeld z FAO.

Moderátor zasedání, Donatello Paris, formuloval záměrně provokativní otázky, kterými vyvolával reakce a zapojení všech přítomných účastníků v sále, a ti se prostřednictvím speciální internetové aplikace Buzzmaster zapojovali do on-line diskuze. Jejich odpovědi a názory zasílané z chytrých telefonů a tabletů pak byly okamžitě živě přenášeny na plátno. Byl to velice zajímavý, efektivní a přínosný způsob komunikace a diskuze všech aktérů fóra.

1. prohlášení: Živobytí farmářů může být garantováno pouze vládou

Publikum v sále reagovalo jednoznačně záporně: 91 % bylo proti, 9 % souhlasilo s tvrzením.

Diskuzi na toto téma pak otevřel indický představitel Dilip Ratha: "Indie má velký mlékárenský průmysl a je největším světovým producentem mléka. Proto je samozřejmě vládní interference žádoucí, ale nikoliv tím, že přímo

zasahuje do odvětví. Země bude muset být schopna nasýtit v roce 2050 více než 1,7 miliardy lidí. Shoda ale musí být v efektivní spolupráci všech stran".

Claudia Garcia (USA) potvrdila, že vyrovnaný vztah mezi zemědělci a vládou je potřebný. Je to však odlišné země od země. Rozvojové státy mají samozřejmě jiné potřeby než země s rozvinutou ekonomikou. Roelof Joosten (Friesland Campina) doplnil, že "v Evropě jsme v mléce soběstační a tudíž ani není nutné, aby vlády jakkoliv zasahovaly do systému. Naopak v rozvojových zemích, kde je mléka nedostatek, musejí vlády zajistit odpovídající přísun mléka z dovozu například ve formě sušeného mléka, a proto je zde dobrý vztah mezi průmyslem a vládou rozhodující".

A jaké byly některé reakce z publika:

- Gilles Froment (Kanada) "Vlády hrají důležitou roli, ale nejsou jediné, které zajišťují živobytí zemědělců."
- Jan Arie (Nizozemí): "Na rozvojových mléčných trzích hrají vlády větší roli než v rozvinutých zemích".
- Piercristiano Brazzale (Itálie): "Stav, ve kterém zasahuje pouze vláda, není ekonomicky udržitelný!"

Prohlášení 2: Aby bylo možné uživit 10 miliard lidí, měli bychom učinit vše, co je technologicky možné

Diskuzi na toto téma otevřela Claudia Garcia (*Elanco*). Podle ní je důležité se na tuto věc podívat ze dvou hledisek: "Za prvé se v prohlášení uvádí, že je třeba učinit všechno, co je technicky možné. My bychom ale měli akceptovat pouze takové technologie, u nichž budou splněna tři základní kritéria: potravinová bezpečnost, welfare zvířat a pozitivní dopad na životní prostředí. A za druhé, 10 miliard lidí nemusí být nutně naším cílem, protože i v dnešní době jsou mezi námi lidé, kteří nejsou schopni jíst mléčné výrobky každý den. Abychom zajistili mléčnou obživu pro oněch 10 miliard lidí na planetě, musíme mít dalších 40 milionů dojníc. Pokud nebudeme používat více inovací, budeme potřebovat možná ještě více krav. Musíme tudíž přemýšlet o tom, jak můžeme udržet tolik zvířat, například v zemích, kde není ani dostatek pitné vody. Musíme mít tedy dostatek všech zdrojů, abychom se postarali o zvířata".

Roelof Joosten (Friesland Campina) vnesl do diskuze čtvrté kritérium, a to společenský dopad. "V případě, že průmysl nedokáže komunikovat potřebnost svých velkých inovací, pak jeho účinnost bude nižší, než se by se od těchto nových technologií očekávalo". A ještě doplňuje: "Více krav neznamena větší dopad na životní prostředí, to je nesmysl. Především proto, že mléko je velmi výživné. Skutečná otázka by měla být postavena tak, jakou stopu z pohledu životního prostředí představuje strava, kterou konzumujeme. Tedy nedívat se na ekologii z jakési "kravské perspektivy".

3. prohlášení: **Věda musí kultivovat svoji autoritu myšlenkového lídra**

Názor publika byl tentokrát souhlasný: 90% pro a 10% proti.

Martin Scholten (Wageningen University, Nizozemí): "Ztratila někdy věda svoji autoritu, já si myslím, že nikoliv. Stále více lidí však odmítá individuální vědce, kvůli některým jejich myšlenkám. Takovým příkladem může být problematika tzv. A2 mléka. Není vůbec dosud vědecky prokázáno, že by bylo lépe stravitelné, nicméně veřejnost si myslí, že naopak je. Nepříjemné výsledky samostatných vědců jsou často označovány za kontroverzní. Dobrá věda se ale provádí pomocí "peer review", protože i ve vědě je zapotřebí dosažení konsenzu. Jednotlivý vědec nemůže být reprezentantem vědy jako takové. Podívejme se například na uhlíkové stopy z pohledu bílkovin, protože dojnice jsou velice účinné v jejich produkci. Mlékárenská věda je slibná a mlékárenství vědu potřebuje. A k tomu potřebuje dobré vědecké týmy".

Henning Steinfeld z FAO ale poznamenal: "Západní věda své chyby má, je bohužel silně roztržštěná".

Roelof Joosten (Friesland Campina): "Podívejme se jenom na máslo, jak se na něj nejprve z pohledu vědy negativně nahlíželo. Nakonec se však průmysl a věda shodly. Prestižní časopis TIME nedávno publikoval s odpovídajícím vědeckým zdůvodněním článek o "očišťení" másla, čímž se "máslo opět postavilo na nohy". A dnes? Máslo najednou není dostatek. Dáme-li dohromady průmysl, vlády a vědu - jakýsi zlatý trojúhelník, resp. v tomto případě bílý trojúhelník, bude to mít veliký dopad".

4. prohlášení: **Mlékárenský zpracovatelský průmysl je jediný skutečný lídr v mlékárenství**

K tomuto výroku se publikum postavilo odmítavě: pouze 11% souhlasilo, ale 89% bylo proti tvrzení.

S první reakcí předstoupil generální ředitel Friesland Campina pan Roelof Joosten: "Hnací silou mlékárenství je celý dodavatelský řetězec. Společně můžeme být velmi silní v inspirování a přesvědčování spotřebitelů tím, že přinášíme na stůl významný příspěvek k udržitelné stravě. Pouze jako celek můžeme být tímto lídrem a také spotřebitel by měl cítit sílu celého dodavatelského řetězce. Pouze jako celek můžeme inspirovat spotřebitele a můžeme ho i utvářet. A vždy bychom se měli dívat do budoucnosti a měli bychom si společně určit, kde bychom chtěli být v horizontu tří až pěti let".

Dilip Rath (Indie) doplnil: "Zpracovatelé mohou dosáhnout dobrého povědomí u spotřebitelů tehdy, budou-li jim nabízet bezpečné a kvalitní výrobky".

Claudia Garcia (USA) se dotkla i stránky rizik: "Zpracovatelé vlastní značky, tedy to, co spotřebitel bezprostředně vidí, a jsou tudíž hlavní částí případných rizik. Všichni bychom tedy měli zpracovatele podporovat a farmářům umožnit, aby byl i jejich hlas v mlékárenství více slyšen".

I z publika se k tomuto tématu ozvalo několik názorů: Ital Francesco Casula ve své SMS napsal: "Zpracovatelský průmysl nemůže být jediným lídrem, ale měl by být nejvýznamnějším koordinátorem aktivit celého dodavatelského řetězce".

5. prohlášení: **Mezinárodní vládní organizace by měly být plně integrovány do procesu vývoje mlékárenství**

Zde nebyla reakce publika zcela jednoznačná: 45% souhlasilo s tvrzením, ale 55% bylo proti.

Henning Steinfeld, zástupce mezinárodní Organizace potravin a zemědělství (FAO) uvedl, že tyto organizace se mohou zabývat pouze tím, o co je vlády států požádají. Jejich zaměření se dnes týká zejména bezpečnosti potravin, zdraví zvířat a genetických zdrojů. "Potraviny jsou k dispozici prostřednictvím procesu zpracování mléka. V případě malých farmářů jsou dojnice vlastně jejich hlavním kapitálem a dávají jim příležitost být nezávislími. V rozvojovém světě právě v domácnostech, které drží krávy, je také lepší úroveň výživy".

V diskuzi se následně dotázal její moderátor, zda by mezinárodní vládní organizace neměly sehrávat roli jakéhosi rozhodčího. Pan Steinfeld na to zareagoval: "Musíme spolupracovat, abychom společně mohli věci ovlivňovat". A paní Claudia Garcia (USA) doplnila: "Mezinárodní organizace jsou důležitou součástí řetězce, protože vytvářejí pravidla, která můžeme použít. Ale mějte na paměti, že tyto organizace nejsou o nic důležitější, než kterýkoliv jiný článek mlékárenského řetězce".

Nový prezident IDF

Světový mlékárenský summit v Rotterdamu byl také vyvrcholením čtyřletého mandátu prezidenta Jeremy Hilla. Valná hromada IDF, která se sešla v neděli 16.10.2016, proto v tajné volbě vybrala ze tří špičkových kandidátů prezidenta nového. A vůbec poprvé ve stotřináctileté historii Mezinárodní mlékařské federace se do jejího čela postavila žena. Je jí paní dr. Judith Bryans z Velké Británie, specialistka na výživu, která působí ve své zemi jako ředitelka Dairy UK, tedy organizace zastřešující jak britské farmáře mléka, tak zpracovatele. Judith Bryans měla obrovskou radost z této volby, zejména

proto, že potřebné nadpoloviční většiny hlasů dosáhla již v prvním kole voleb, a před novináři se vyjádřila: "Jsem pocítena tak velkou důvěrou, které se mi dostalo. To je naprosto fantastické! A mám velkou radost, že můžu napomoci dalšímu posunu mlékárenství vpřed a snažit se o to, aby byla Mezinárodní mlékařská federace ještě silnější. I když může mít některé rozdíly na národních úrovních, společně čelíme mnoha podobným problémům a příležitostem". Nová prezidentka IDF se chce zaměřit na zlepšení komunikace federace směrem navenek, chce dosáhnout zvýšení jejího mezinárodního uznání a vytkla si opět za cíl rozšíření členské základny, která se v minulých osmi letech z důvodů ekonomických krizí poměrně zmenšila. Hlavní priority práce federace však zůstanou bez podstatných změn.

Zaměření plenárních zasedání a paralelních sekcí summitu

Stejně jako na předcházejících summitech se také v Rotterdamu uskutečnila celá řada plenárních a paralelních sympózií a konferencí. První den summitu to bylo především IDF Forum, které poskytlo opět ucelený pohled na rozsáhlou práci federace za uplynulý rok. V jednotlivých vystoupeních referovali vedoucí jednotlivých strategických pilířů federace o pracích na mezinárodních standardech, v oblasti udržitelného rozvoje a o záležitostech souvisejících s výživou.

Následující plenární zasedání bylo nazváno "Světové mlékárenství - současnost a budoucnost" a přiblížilo nejprve celkový přehled o světovém vývoji za uplynulý rok. Veronique Pilet a Noëlle Paolo z Francie představily zprávu o světové mlékařské situaci a uvedly, že uplynulý rok 2015 byl skutečně velmi náročným rokem charakterizovaným nerovnováhou v dodávkách mléka a poptávkou, dvouprocentním růstem světové produkce mléka a celkové mlékárenské produkce, relativní stabilitou v mezinárodním obchodě, ale současně výrazným poklesem výkupních cen mléka a cen mléčných komodit. Z hlediska světové spotřeby mléka byla dosažena hodnota ve výši 111,3 kg na osobu. Letošní rok 2016 by měl naopak přinést pouze mírnější růst dodávek mléka a opětovně postupné zvyšování cen mléčných výrobků.

Když obě dámy hovořily o konsolidaci světového mlékárenství a komentovaly tabulku 25 největších světových hráčů v mlékárenství, uvedly, že pokles cen mléčných výrobků po celém světě vedl v roce 2015 k poklesu obrátu (v USD) u většiny mlékárenských společností. Výrazné oslabení lokálních měn vůči dolaru rovněž negativně ovlivnilo příjmy v USD u společností operujících mimo území USA; během jednoho roku ztratilo například euro 16 % ze své hodnoty vůči USD, kanadský dolar -14%, japonský jen -9%, indická rupie -5%, švýcarský frank -5% a čínský juan -2%. V důsledku této skutečnosti zaznamenaly všechny významné evropské společnosti dvouciferný pokles svého obrátu, a to i přes skutečnost významného nárůstu produkce mléka v EU.

Jakkoliv je z uvedeného přehledu patrná pokračující globalizace světového mlékárenského průmyslu a rozsáhlá internacionalizace nejvýznamnějších světových hráčů (například Lactalis dnes operuje ve 43 zemích a Nestlé dokonce v 63 zemích světa), zůstává zejména v Latinské

①	Company	Country	Dairy turnover 2015 in bln USD	Growth '14-'15
1	Lactalis	FR	18.9	-14%
2	Nestlé	CH	15.2	-17%
3	Fonterra	NZ	14.3	-24%
4	DFA	US	13.8	-23%
5	Danone	FR	12.3	-17%
6	FrieslandCampina	NL	12.2	-19%
7	Arla Foods	DK	11.4	-19%
8	Yili	CN	9.6	+8%
9	Saputo	CA	8.6	-8%
10	Dean Foods	US	8.1	-15%
11	Mengniu	CN	7.8	-4%
12	Meiji Dairies	JP	5.9	-5%
13	Müller	DE	5.6	-

②	Company	Country	Dairy turnover 2015 in bln USD	Growth '14-'15
14	Sodiaal	FR	5.5	-23%
15	DMK	DE	5.1	-28%
16	Morinaga Milk Industry	JP	5.0	-8%
17	Schreiber	US	5.0	-
18	Savencia	FR	4.9	-20%
19	Agropur	CA	4.6	+9%
20	Megmilk Snow Brand	JP	4.3	+0%
21	Glanbia Plc	IE	4.1	-13%
22	Kraft Heinz	US	4.1	-
23	Land O'Lakes	US	4.0	-22%
24	General Mills	US	3.7	-0%
25	GCMMF Amul	IN	3.6	+6%

Zdroj: Bulletin IDF Nr. 485/2016

Americe a v Asii mlékařenský sektor stále ještě poměrně fragmentován s působením řady lokálních společností.

Další podrobnosti o vývoji světového mlékařství by přesáhly rozsah tohoto článku a jeho autoři s nimi již dnes podrobně seznamují českou mlékařskou veřejnost u příležitosti celé řady svých přednášek jak mezi prvovýrobcí, tak i zpracovateli.

Další dvě plenární zasedání summitu probíhala druhý den. První se zabývalo otázkami výživy, zejména s ohledem na rozšiřování rostlinné výživy a s tím souvisejících rizik. Vše bylo samozřejmě dááno do kontextu s mlékem. Jaké mají příležitosti a rizika mléčné výroby při zařazování do naší každodenní stravy? Tuto otázku se nastolil prof. Hans Mommaas z Nizozemska.

Mléko a mléčné výrobky sehrávají významnou roli v lidské výživě, a to zejména v období dětství a dospívání, kdy se vytváří kostní skelet, ale také v rozvojovém světě, kdy je mléko nejvýznamnějším zdrojem obživy mnoha rodin. Na druhé straně představují ale krmiva pro dojnice velkou stopu v životním prostředí, produkce mléka a mléčných výrobků vede ke vzniku emisí skleníkových plynů k dopadům na suchozemskou biodiverzitu. Profesor Mommaas ale dodává: *"Musíme náležitě odměnit farmy. Mléko a mléčné výrobky jsou více než pouhé potraviny. Je to také něco, co spojuje nás lidi a naše přirozené prostředí, protože jsou nejenom otázkou obživy, ale také údržby naší krajiny"*.

Nizozemec Rolf Bos poukázal na to, že *"...mléčné výrobky nejsou obyčejnou komoditou. Jsou také široce a cenově dostupným výživným produktem. Proto bychom se k nim měli uvážlivě chovat"*.

Na otázku moderátora, zda upřednostnit ve výživě mléko a mléčné výrobky nebo rostlinnou stravu, odpovídalo publikum následovně:

Diana Valencia (Francie): *"Chceme skutečně zvyšovat spotřebu mléka na úkor zeleniny? Neměli bychom se spíše zabývat upřednostňováním nutričně vyvážené stravy?"* Christopher James z Velké Británie řekl: *"Sice jsem prvovýrobce mléka, ale když bude potřeba, stanu se klidně zelinářem"*. Věra Mozgovaja z Ruska naopak zdůraznila, že by *"...průmysl měl více poukázat na přínos mléka a mléčných výrobků pro spotřebitele. Spotřebitelé nejsou vždy zcela správně informováni"*. A Jiří Kopáček z České republiky dodal, že *"...mléčné výrobky je potřeba vnímat jako komplexní výživovou matici"*.

Odpolední plénum pak diskutovalo problematiku péče o dojnice. Robin Ganzert, generální ředitel společnosti *American Humane Association* a Hans Hopster z *Wageningen University* v Nizozemí se zabývali otázkou welfare dojnic, které se stává stále významnějším v moderním intenzivním farmaření. *"Pouze tento přístup umožní dlouhodobé změny a transparentnější zásobování potravinami s trvalými kulturními, ekologickými, morálními a ekonomickými výhodami"*. Spotřebitelé navíc požadují nezávislé audity třetích stran, aby svým výrobkům mohli věřit", uvedl Hans Hopster. V diskuzi z publika se Ludwig Börger z Německa dotázal: *"Co je to humánní zemědělství?"*

Není humánnějším zejména naše povinnost nasycit potravinami svět?" Robin Ganzert odpověděl: *"Humánní zemědělství se vztahuje jak na malé, tak i na velké farmy. Ano, musíme nakrmit svět, a proto potřebujeme velké farmy. Já si však ve skutečnosti dělám větší starosti o to, zda se správně staráme o krávy hlavně na menších farmách"*. SMS reakce Jiřího Kopáčka z České republiky v diskuzi pak byla následující: *"Welfare zvířat musí být součástí "humánního" mlékaření. A k tomu potřebujeme i "šťastné krávy"*.

Paralelními sekcemi druhého dne pak byly tyto konference:

Ekonomika:

- Ekonomická udržitelnost v cenově volatilním prostředí
- Investování v ohrožených a rozvíjejících se mlékařských zemích
- Obchodní politika: potřeby a nezbytnosti pro rovnovážné globální obchodní prostředí
- Zdravotní výhody mléka a mléčných výrobků v návaznosti na výživová doporučení
- Generický marketing a marketing značek
- Ekonomický význam standardů v globalizovaném světě
- Mezinárodní reklama na mléko - vyhodnocení soutěže generické reklamy

Výživa:

- Poslední vývoj v kvalitě proteinů
- Zdravotní přínos sýrů a mléčné matrice
- Zdravotní výhody mléka a mléčných výrobků v návaznosti na výživová doporučení
- Role mlékařství v rozvojovém světě

Při těchto konferencích byly zmíněny i hodnotné klinické studie s velkým počtem účastníků a dlouhodobým sledováním. Výsledky studií jednoznačně vyznívaly ve prospěch mléčných výrobků. Přesto je potřeba si uvědomit, že strava lidí je pestrá, dochází k interakcím mezi jednotlivými složkami diet a každý jedinec může reagovat individuálně. Na jednom z plánárních zasedání nás zaujala přednáška prof. Thomase z londýnské *Univesity College London* na téma *"Paleolitická dieta a evoluční vývoj schopnosti trávit laktózu"*. Celá řada prezentací byla orientována i na výživu v rozvojových zemích.

Prvovýroba mléka:

- Role výživy krav a přídavné látky ve farmaření
- Sociologicky-ekonomický význam prvovýroby mléka v jednotlivých zemích světa
- Řízení farem, welfare zvířat a zdraví
- Farmaření a kruhová ekonomika

Životní prostředí

- Životní prostředí a biodiverzita

Věda

- Antimikrobiální rezistence"

Třetí den summitu bylo společné zasedání všech delegátů věnováno udržitelnosti a životnímu prostředí, na které pak navázalo několik plenárních zasedání: V sekci potravinové bezpečnosti se hovořilo o současných a budoucích výzvách a bylo ilustrováno několik případových studií. V technologické části se řešily mléčné ingredience z pohledu jejich funkcionality na pozadí tradičních aplikací a diskutovány byly i využití moderních technologií pro funkční mléčné ingredience. Konference o rozvoji mlékárenství si kladla otázky "kde a jak?" a konference o udržitelnosti výživy se zamýšlela nad udržitelnou mléčnou stravou.

Závěrečné setkání všech delegátů summitu proběhlo na slavnostním večeru, kde byly také vyhlášeny nositelé významných cen federace. Letos udělila Mezinárodní mlékařská federace dokonce tři své ceny za významný přínos celosvětovému mlékárenství.

První cenu "IDF Award" si odnesl český rodák, profesor Pavel Jelen, který po celý svůj život působil na University of Alberta v kanadském Edmontonu, ale který nepřerušil kontakt ani se svou rodnou zemí Českou republikou, kde se rovněž dodnes podílí na výchově nových vysokoškolských odborníků.

Druhou cenu převzal dr. Phill Kelly z Irska a třetí ocenění bylo uděleno dr. Marshallu z Nového Zélandu.

Tradiční byla na summitu také posterová sekce, ve které se prezentovali rovněž čeští odborníci. Simona Remišová z VŠCHT prezentovala svojí doktorandskou práci "Účinek tokoferolu na oxidativní stabilitu sušeného kolostra" a Alexandra Šalaková z VÚM z Prahy prezentovala práci tohoto ústavu nazvanou "Syrovátka a možnosti jejího dalšího využití při výrobě antimikrobiálních látek".

Po zakončení oficiální části summitu zorganizovali pořadatelé také celou řadu technických exkurzí. Z pěti českých zástupců účastnících se summitu si tři vybrali exkurzi do vědeckých laboratoří společnosti DSM Food Specialties, návštěvu evropského závodu japonské společnosti YAKULT vyrábějící stejnojmenné fermentované probiotické nápoje a prohlídku tradiční holandské faremní sýrárny vyrábějící selskou goudu ze syrového mléka.

Světový mlékárenský summit IDF v Rotterdamu byl velkou inspirací a podnětem i pro další rozvoj mlékárenství v České republice.

Dostupné materiály jsou k dispozici u českých delegátů.

Přijato do tisku: 21. 11. 2016

Lektorováno: 24. 11. 2016

